

ਇਸ ਲਈ ਨਿਗਰਾਨੀ ਟੀਮਾਂ ਤਾਇਨਾਤ ਕਰਨ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਉਹਨਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਕਿਸਾਨਾਂ ਦੀ ਮਿਹਨਤ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਤਾਕਤ ਹੈ, ਤੇ ਜੇ ਅਧਿਕਾਰੀ ਆਪਣੀ ਡਿਊਟੀ ਨਹੀਂ ਨਿਭਾਅ ਰਹੇ, ਉਹ ਕਿਸਾਨਾਂ ਦੇ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡੇ ਦੋਸ਼ੀ ਹਨ।

ਸਕੂਲਾਂ ਵਿੱਚ ਡਿਜ਼ੀਟਲ ਲਾਇਬ੍ਰੇਰੀਆਂ ਦੀ ਲੋੜ

ਆਧੁਨਿਕ ਯੁੱਗ ਵਿੱਚ ਤਕਨੀਕੀ ਵਿਕਾਸ ਨੇ ਸਿੱਖਿਆ ਦੇ ਖੇਤਰ ਨੂੰ ਇੱਕ ਨਵੇਕਲੀ ਰੂਪ ਰੇਖਾ ਦਿੱਤੀ ਹੈ। ਇੰਟਰਨੈੱਟ, ਕਲਾਊਡ ਕੰਪਿਊਟਿੰਗ ਅਤੇ ਡਿਜ਼ੀਟਲ ਪਾਠਸਮੱਗਰੀ ਨੇ ਸਿੱਖਣ ਦੇ ਤੌਰ ਤਰੀਕਿਆਂ ਨੂੰ ਬੁਨਿਆਦੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਬਦਲ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਇਸ ਕਾਰਜ ਵਿੱਚ, ਸਕੂਲਾਂ ਵਿੱਚ ਡਿਜ਼ੀਟਲ

ਲਾਇਬ੍ਰੇਰੀਆਂ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ ਬਹੁਤ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ। ਡਿਜ਼ੀਟਲ ਲਾਇਬ੍ਰੇਰੀ ਇੱਕ ਐਸੀ ਪਾਠ ਸਮੱਗਰੀ ਦਾ ਭੰਡਾਰ ਹੈ ਜੋ ਇਲੈਕਟ੍ਰਾਨਿਕ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਉਪਲੱਬਧ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਮੇਂ ਅਤੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਥਾਨ ਤੋਂ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ।

ਡਿਜ਼ੀਟਲ ਲਾਇਬ੍ਰੇਰੀਆਂ ਦੀ ਵਿਗਿਆਨਕ ਮਹੱਤਤਾ

ਡਿਜ਼ੀਟਲ ਲਾਇਬ੍ਰੇਰੀਆਂ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਲਾਭ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ:

ਸਰਲ ਪਹੁੰਚ ਅਤੇ ਲਚਕੀਲੇ ਅਧਿਐਨ
ਡਿਜ਼ੀਟਲ ਲਾਇਬ੍ਰੇਰੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਘਰ ਬੈਠੇ ਵੀ ਵਿਸ਼ਾਲ ਪਾਠ ਸਮੱਗਰੀ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਨਾਲ ਪਾਠਕ੍ਰਮ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਸਹੂਲਤ ਮਿਲਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਸਿੱਖਣ ਦਾ ਅਨੁਭਵ ਬਹੁਤ ਲਚਕੀਲਾ ਬਣਦਾ ਹੈ।
ਜਾਣਕਾਰੀ ਦਾ ਵਿਸ਼ਾਲ ਸੰਗ੍ਰਹਿ
ਡਿਜ਼ੀਟਲ ਲਾਇਬ੍ਰੇਰੀਆਂ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਕਿਤਾਬਾਂ, ਅਨੁਸੰਪਾਨ ਪੱਤਰ, ਵੀਡੀਓ ਲੈਕਚਰ, ਅਕਾਦਮਿਕ ਜ਼ਰਨਲ ਅਤੇ ਸਮਕਾਲੀ ਲੇਖਾਂ ਤੱਕ ਇਕੱਠੇ ਪਹੁੰਚ ਦਿੰਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਨਾਲ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਆਪਣੀ ਰੁਚੀ ਅਤੇ ਲੋੜ ਅਨੁਸਾਰ ਜਾਣਕਾਰੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਨ।
ਇਕੋ-ਫ੍ਰੈਂਡਲੀ ਵਿਵਸਥਾ
ਡਿਜ਼ੀਟਲ ਲਾਇਬ੍ਰੇਰੀਆਂ ਪੇਪਰ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਵਿੱਚ ਯੋਗਦਾਨ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਸਕੂਲਾਂ ਨੂੰ ਸਹਿਯੋਗੀ ਅਤੇ ਸੰਵਾਦਾਤਮਕ ਅਧਿਐਨ ਆਨਲਾਈਨ ਡਿਜ਼ੀਟਲ ਪਲੇਟਫਾਰਮ ਸਿਖਲਾਈ ਨੂੰ ਸਹਿਯੋਗੀ ਬਣਾਉਂਦੇ ਹਨ ਜਿੱਥੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਅਤੇ ਅਧਿਆਪਕ ਵਿਚਾਰ-ਵਟਾਂਦਰਾ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਨ, ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਸਾਂਝੇ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਸਮੂਹਕ ਅਧਿਐਨ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਨ।
ਡਿਜ਼ੀਟਲ ਲਾਇਬ੍ਰੇਰੀਆਂ ਦੀ ਲੋੜ ਦੇ ਕਾਰਣ

ਤਕਨੀਕੀ ਯੁਗ ਦੀ ਮੰਗ:
ਸਮੱਗਰੀ ਤੇਜ਼ੀ ਨਾਲ ਅੱਪਡੇਟ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਜਿਸਨੂੰ ਪਰੰਪਰਾਗਤ ਲਾਇਬ੍ਰੇਰੀਆਂ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਿਲ ਕਰਨਾ ਮੁਸ਼ਕਲ ਹੈ।

ਵਿਸ਼ਵ ਪੱਧਰੀ ਸਿੱਖਿਆ:
ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਦੁਨੀਆ ਭਰ ਦੀ ਅਕਾਦਮਿਕ ਸਮੱਗਰੀ ਅਤੇ ਲੇਖਾਂ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਨ।

ਸਿੱਖਣ ਦੀ ਨਵੀਨਤਾ:
ਇੰਟਰਐਕਟਿਵ ਪਾਠ ਸਮੱਗਰੀ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਮਲਟੀਮੀਡੀਆ, ਸਿਮੂਲੇਸ਼ਨ ਅਤੇ ਡਿਜ਼ੀਟਲ ਟੂਲ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦੀ ਰੁਚੀ ਵਧਾਉਂਦੇ ਹਨ।

ਸੰਭਾਵਿਤ ਚੁਣੌਤੀਆਂ

ਡਿਜ਼ੀਟਲ ਲਾਇਬ੍ਰੇਰੀਆਂ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਚੁਣੌਤੀਆਂ ਵੀ ਹਨ — ਤਕਨੀਕੀ ਢਾਂਚੇ ਦੀ ਲਾਗਤ, ਸਿੱਖਿਆਦਾਨ ਵਿੱਚ ਡਿਜ਼ੀਟਲ ਸਕਿਲਜ਼ ਦੀ ਘਾਟ ਅਤੇ ਡਿਜ਼ੀਟਲ ਪਾਠ ਸਮੱਗਰੀ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ। ਇਹ ਚੁਣੌਤੀਆਂ ਯੋਜਨਾਬੱਧ ਤੌਰ 'ਤੇ ਹੱਲ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ।

ਸਕੂਲਾਂ ਵਿੱਚ ਡਿਜ਼ੀਟਲ ਲਾਇਬ੍ਰੇਰੀਆਂ ਦੀ ਲੋੜ ਨਿਰੰਤਰ ਵੱਧ ਰਹੀ ਹੈ। ਇਹ ਨਾ ਸਿਰਫ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਲਈ ਪਾਠਕ੍ਰਮ ਨੂੰ ਬਹੁਤ ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ਾਲੀ ਬਣਾਉਂਦੀ ਹੈ, ਸਗੋਂ ਅਧਿਆਪਕਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਨਵੇਂ ਤਰੀਕਿਆਂ ਨਾਲ ਸਿੱਖਣ ਅਤੇ ਸਿੱਖਾਉਣ ਦਾ ਮੌਕਾ ਦਿੰਦੀ ਹੈ। ਸਮੱਗਰੀ ਦੀ ਸਹੂਲਤ, ਲਚਕੀਲਾਪਨ ਅਤੇ ਵਾਤਾਵਰਣ ਬਚਾਅ ਵਿੱਚ ਯੋਗਦਾਨ ਦੇਖਦਿਆਂ, ਡਿਜ਼ੀਟਲ ਲਾਇਬ੍ਰੇਰੀਆਂ ਆਧੁਨਿਕ ਸਕੂਲ ਸਿੱਖਿਆ ਦਾ ਅਟੁੱਟ ਹਿੱਸਾ ਬਣ ਰਹੀਆਂ ਹਨ। ਇਸ ਲਈ ਹਰ ਸਕੂਲ ਲਈ ਇਹ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਆਪਣੀ ਲਾਇਬ੍ਰੇਰੀ ਦੇ ਡਿਜ਼ੀਟਲ ਰੂਪਾਂਤਰ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰੇ ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਯੋਜਨਾ ਬਣਾਏ।

ਜਨਤਾ ਦਾ ਸੇਵਕ

ਜਦ ਵੀ ਬੱਚਿਓ ਡਾਕੀਆਂ ਆਵੇ।
ਬਾਰ 'ਚ ਆ ਕੇ ਬੈੱਲ ਵਜਾਵੇ।

ਬਾਹਰ ਨਿਕਲ ਕੇ ਜਦ ਵੇਖੀਏ,
ਚਿੱਠੀ – ਪੱਤਰ ਹੱਥ ਫੜਾਵੇ।

ਖ਼ਾਕੀ ਲਿਫ਼ਾਫ਼ਾ ਜਾਂ ਕੋਈ ਕਾਗਜ਼,
ਪਹਿਲਾਂ ਪੜ੍ਹ ਕੇ ਪਤਾ ਸੁਣਾਵੇ।

ਹੈਂਡਲ ਦੇ ਨਾਲ ਝੋਲਾ ਟੰਗਿਆ,
ਸਾਈਕਲ ਸਟੈਂਡ ਦੇ ਉੱਤੇ ਲਾਵੇ।

ਗਲੀ ਮੁਹੱਲੇ ਦੇ ਵਿੱਚ ਜਾਂਦਾ,
ਆਵੇ ਚਿੱਠੀ, ਹਰ ਕੋਈ ਚਾਹਵੇ।

ਭੈਣ ਭਰਾ ਤੇ ਸੱਜਣ ਮਿੱਤਰ,
ਸਭ ਨੂੰ ਚਿੱਠੀ ਰਾਹੀਂ ਮਿਲਾਵੇ।

ਮੀਂਹ ਪਵੇ ਜਾਂ ਵਗੇ ਹਨੇਰੀ,
ਡਾਕੀਆ ਕਦੇ ਨਾ ਨਾਗਾ ਪਾਵੇ।

ਸਿਰ ਤੇ ਟੋਪੀ ਖ਼ਾਕੀ ਵਰਦੀ,
ਦੂਰੋਂ ਹੀ ਪਹਿਚਾਣ ਆ ਜਾਵੇ।

ਜਨਤਾ ਦਾ ਇਹ ਵਧੀਆ ਸੇਵਕ,
ਹਰ ਕੋਈ ਪਿਆਰ ਨਾਲ ਬੁਲਾਵੇ।

‘ਪੱਤੇ’ ਸਾਧਨ ਕਿੰਨੇ ਹੋ ਗਏ,
ਡਾਕੀਆ ਅੱਜ ਵੀ ਡਾਕ ਲਿਆਵੇ।

ਜਦ ਕਦੇ ਸਾਡੇ ਘਰ ਹੈ ਆਉਂਦਾ,
‘ਪੀਤਾ’ ਉਸ ਨੂੰ ਚਾਹ ਪਿਲਾਵੇ।

ਅੰਦਰਲੇ ਰਾਵਣ ਨੂੰ....

ਨੇਕੀ ਦੀ ਬਦੀ ਤੇ ਜਿੱਤ ਦਾ ਜਸ਼ਨ, ਜਦੋਂ ਵੀ ਮਿਲਕੇ ਮਨਾਉਣਗੇ ਲੋਕ ਦੇਖਦੇ ਹਾਂ ਆਪਣੇ ਅੰਦਰਲੇ ਰਾਵਣ ਨੂੰ, ਲਾਂਬੂ ਕਦੋਂ ਲਗਾਉਣਗੇ ਲੋਕ ਦੁਨੀਆਂ ਦੀ ਇਹ ਦੋਧਾਰੀ ਤਲਵਾਰ, ਜਦ ਵੀ ਚੱਲਦੀ ਏ ਸਮਝ ਨਾ ਆਵੇ ਕਿ ਇਹ ਹਵਾ, ਫਿਰ ਕਿਸ ਦੇ ਵੱਲ ਦੀ ਏ ਸੱਚ ਤੋਂ ਮੁੱਖ ਮੋੜ ਕੇ ਹੁਣ, ਕਦ ਤੱਕ ਸੂਰਜ ਨੂੰ ਪਾਣੀ ਚੜਾਉਣਗੇ ਲੋਕ ਦੇਖਦੇ ਹਾਂ ਆਪਣੇ ਅੰਦਰਲੇ ਰਾਵਣ ਨੂੰ, ਲਾਂਬੂ ਕਦੋਂ ਲਗਾਉਣਗੇ ਲੋਕ

ਅੱਖੋਂ ਸੁਜਾਖੇ, ਅਕਲੋਂ ਅੰਨੇ, ਕੰਨੋਂ ਬਹਿਰੇ, ਹੁਣ ਹੋ ਗਈ ਖ਼ਲਕਤ ਸਾਰੀ ਸਮਝਣ ਨਾਲੋਂ ਪੂਜਣ ਦੀ ਆਸਥਾ, ਅਕਲ ਤੇ ਸਦਾ ਹੀ ਪੈਂਦੀ ਭਾਰੀ ਤਨ ਦੀ ਮੈਲ ਦੇ ਨਾਲ਼, ਮਨ ਦੀ ਲਾਹੁਣ ਦੀ ਕੀ ਪਿਰਤ ਪਾਉਣਗੇ ਲੋਕ ਦੇਖਦੇ ਹਾਂ ਆਪਣੇ ਅੰਦਰਲੇ ਰਾਵਣ ਨੂੰ, ਲਾਂਬੂ ਕਦੋਂ ਲਗਾਉਣਗੇ ਲੋਕ

ਨਹੀਂ ਮਾਰਨਗੇ ਹੱਕ ਕਿਸੇ ਦਾ, ਛੱਡ ਦੇਣਗੇ ਕਰਨੇ ਸਭ ਗੋਰਖ਼ ਧੰਦੇ ਬੇਈਮਾਨੀ, ਹੇਰਾਫੇਰੀ, ਝੂਠ, ਧੋਖਾ, ਬੁਰਾਈ ਤੋਂ ਦੂਰ ਹੋ ਜਾਣਗੇ ਬੰਦੇ ਹਨੂੰਮਾਨ ਵਾਂਗ ਕਿਸੇ ਦੀ ਗੱਖਿਆ ਲਈ, ਖ਼ੁਦ ਨੂੰ ਅਜਮਾਉਣਗੇ ਲੋਕ ਦੇਖਦੇ ਹਾਂ ਆਪਣੇ ਅੰਦਰਲੇ ਰਾਵਣ ਨੂੰ, ਲਾਂਬੂ ਕਦੋਂ ਲਗਾਉਣਗੇ ਲੋਕ

ਹੈ ਖ਼ਾਬ ਸਭ ਦਾ ਇੱਕੋ, ਕਿ ਉਹ ਰਾਮਰਾਜ ਕਦੇ ਮੁੜ ਆ ਜਾਵੇ ਦੁਬਾਰਾ ਕਿਸੇ ਦੇ ਵਚਨਾਂ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਖਾਤਿਰ, ਕੋਈ ਰਾਜ ਤਿਆਗੇ ਸਾਰਾ ਵਣਵਾਸ ਵਿੱਚ ਸਾਥ ਨਿਭਾਵੇ ਭਰਾ, ਕੀ ਇਹ ਆਪਣਾਉਣਗੇ ਲੋਕ ਦੇਖਦੇ ਹਾਂ ਆਪਣੇ ਅੰਦਰਲੇ ਰਾਵਣ ਨੂੰ, ਲਾਂਬੂ ਕਦੋਂ ਲਗਾਉਣਗੇ ਲੋਕ।

ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਖੁਸਦੇ ਪਾਣੀ ਦਾ

ਭਾਈ ਸੁਣਿਆ ਨਾ, ਵੇਟਾਂ ਨੇੜੇ ਮਸਲੇ ਪਾਣੀਆਂ ਦੇ ਛਿੜ ਜਾਵਣ ਮੁੱਕਣ ਕੰਡੇ ਪਾਣੀ ਉਹ ਪੰਜਾਬ ਦਾ।
ਕਦੇ ੫੭ ਹੰਢਾਇਆ ਪੰਜਾਬੀਆਂ ਕਦੇ ੪੫ ਨੇ ਲੁਹਿਆ ਅਸਾਨੂੰ ਸਰਿਜਾਂ ਚ ਡੁੱਬਿਆਂ ਜਵਾਨ ਪੰਜਾਬ ਦਾ।
ਥਾਂ ਥਾਂ ਤੇ ਸੱਥਰ, ਕਦੇ ਪੱਟ ਚ ਸੂਈ,ਕਦੇ ਹੱਥ ਸੂਈ,ਲੰਘੇ ਕੱਲ੍ਹ ਤਿੰਨ ਲੋਥਾਂ ਇੱਕ ਥਾਂ ਹਜੇ ਤਾਂ ਆਂਹਦੇ ਪੰਜਾਬ ਰੰਗਲਾ ਯੁੱਧ ਨਸ਼ਿਆਂ ਵਿਰੁੱਧ ਨਾਹਰੇ ਦੀ ਫੂਕ ਨਿੱਕਲੀ,ਕਿੰਨਾ ਬੁਰਾ ਹਾਲ ਪੰਜਾਬ ਦਾ।

ਪਹਿਲਾਂ ਸੌ ਜਾਂਦੀਆਂ ਨੇ ਸਿਆਸੀ ਪਾਰਟੀਆਂ ਭਾਵਨਾਤਮਕ ਮੁੱਦਿਆਂ ਨੂੰ ਨਾਲ ਲੈ ਕੇ ਸਿਆਸੀ ਜਮਾਤਾਂ ਨੂੰ,ਵੇਟਾਂ ਨੇੜੇ ਆਉਣ ਤੇ ਹੀ ਖਿਆਲ ਕਿਉਂ ਆਉਦਾ “ਗਰੇਵਾਲ “ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਖੁਸਦੇ ਪਾਣੀ ਦਾ।

ਜਦੋਂ ਰਾਵਣ ਦਾ ਫ਼ੋਨ ਆਇਆ

ਟਰਨ ਟਰਨ..ਅਚਾਨਕ ਫੋਨ ਦੀ ਘੰਟੀ ਵੱਜੀ ਹੈਲੋ ਕੌਣ, ਮੈਂ ਫੋਨ ਚੁੱਕਦਿਆਂ ਕਿਹਾ।
ਮੈਂ ਰਾਵਣ ਬੋਲਦਾਂ, ਅੱਗੋਂ ਆਵਾਜ਼ ਆਈ, ਐਨੀ ਰਾਤ ਨੂੰ ਕੌਣ ਮਜ਼ਾਕ ਕਰ ਰਿਹਾ।
ਮਜ਼ਾਕ ਨਹੀਂ ਮੈਂ ਸੱਚਮੁੱਚ ਰਾਵਣ ਹੀ ਬੋਲਦਾ, ਤੂੰ ਤਾਂ ਸਦੀਆਂ ਪਹਿਲਾਂ ਮਰ ਗਿਆ ਸੀ, ਮੈਂ ਤਾਂ ਸਦੀਆਂ ਪਹਿਲਾਂ ਮਰ ਗਿਆ ਸੀ, ਪੰਤੂ ਫਿਰ ਵੀ ਤੁਸੀਂ ਮੈਨੂੰ ਅੱਜ ਵੀ ਫੂਕਦੇ ਹੋ, ਅਜਿਹਾ ਕਿਉਂ, ਮੈਂ ਚੁੱਪ ਰਿਹਾ,
ਹੁਣ ਬੋਲਦਾ ਕਿਉਂ ਨਹੀਂ, ਅੱਗੋਂ ਫਿਰ ਆਵਾਜ਼ ਆਈ।
ਕਿਉਂ ਤੰਗ ਕਰੀ ਜਾਨਾ ਅੱਧੀ ਰਾਤ ਨੂੰ, ਮੈਂ ਤਾਂ ਸਦੀਆਂ ਤੋਂ ਤੰਗ ਹੋ ਰਿਹਾ।
ਕਿਉਂ, ਮੈਂ ਪੁੱਛਿਆ।
ਮੈਨੂੰ ਮੇਰੀ ਗ਼ਲਤੀ ਲਈ ਆਏ ਸਾਲ ਫੂਕਦੇ ਹੋ, ਪੰਤੂ ਆਪਣੀਆਂ ਗ਼ਲਤੀਆਂ ਤੇ ਪਰਦਾ ਪਾਉਂਦੇ ਹੋ।
ਕਿਹੜੀਆਂ ਗ਼ਲਤੀਆਂ ਮੈਂ ਕਿਹਾ?
ਜੇ ਤੁਸੀਂ ਅੱਖਾਂ ਬੰਦ ਕਰਕੇ ਕਰਦੇ ਅਤੇ ਜ਼ਰਦੇ ਰਹਿੰਦੇ ਹੋ।
ਤੁਹਾਡੇ ਸਮਾਜ ਵਿੱਚ ਧੀਆਂ, ਭੈਣਾਂ ਸਰੁੱਖਿਅਤ ਨਹੀਂ ਪਰੰਤੂ ਮੈਂ ਸੀਤਾ ਨੂੰ ਕਦੇ ਵੀ ਗ਼ਲਤ ਕੰਮ ਲਈ ਮਜਬੂਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ, ਹਮੇਸ਼ਾ ਉਸਦੀ ਇੱਛਾ ਨੂੰ ਪਹਿਲ ਦਿੱਤੀ।
ਬਿਗਾਨੀ ਔਰਤ ਵੀ ਮੇਰੀ ਕੈਦ ਵਿੱਚ ਸਰੁੱਖਿਅਤ ਸੀ, ਪੰਤੂ ਤੁਹਾਡੇ ਸਮਾਜ ਵਿੱਚ ਤਾਂ ਧੀਆਂ ਭੈਣਾਂ ਆਪਣੇ ਘਰ ਵਿੱਚ ਸਰੁੱਖਿਅਤ ਨਹੀਂ, ਪੰਤੂ ਮਾੜਾ ਫ਼ਿਰ ਵੀ ਤੁਸੀਂ ਮੈਨੂੰ ਹੀ ਕਹਿੰਦੇ ਹੋ।
ਅਸਲੀ ਰਾਵਣ ਤਾਂ ਤੁਹਾਡੇ ਅੰਦਰ ਹੈ ਜਿਸਨੂੰ ਤੁਸੀਂ ਕਦੇ ਨਹੀਂ ਫੂਕਿਆ, ਤੁਸੀਂ ਆਪਣੀ ਸੋਚ ਨਹੀਂ ਬਦਲਦੇ, ਆਪਣੇ ਕੰਮ ਕਰਵਾਉਣ ਲਈ ਛਲ ਕਪਟ ਦਾ ਸਹਾਰਾ ਲੈਂਦੇ ਹੋ,ਤੇ ਮਾੜਾ ਮੈਨੂੰ ਕਹਿੰਦੇ ਹੋ? ਗੱਲ ਤੇਰੀ ਠੀਕ ਹੈ ਰਾਵਣ ਜੀ, ਮੈਂ ਹੂੰਗਾਰਾ ਭਰਦੇ ਕਿਹਾ।
ਗੱਲਾਂ ਠੀਕ ਹੀ ਨਹੀਂ ਸਗੋਂ ਸਹੀ ਹਨ। ਮੈਂ ਤਾਂ ਸਦੀਆਂ ਪਹਿਲਾਂ ਮਰ ਗਿਆ ਸੀ ਪਰੰਤੂ ਸਮਾਜ ਵਿੱਚ ਜੇ ਰਾਵਣ ਰਾਜ ਅੱਜ ਦੇ ਰਾਵਣਾਂ ਨੇ ਕਾਇਮ ਕੀਤਾ ਹੈ ਉਸ ਬਾਰੇ ਕੀ ਸੋਚਿਆ।
ਕਿਹੜੇ ਰਾਵਣ, ਮੈਂ ਕਿਹਾ।ਤੂੰ ਤਾਂ ਜਮਾਂ ਹੀ ਉੱਲੂ ਆ, ਅੱਗੋਂ ਆਵਾਜ਼ ਆਈ, ਤੈਨੂੰ ਕੋਈ ਸਮਝ ਨਹੀਂ, ਤੈਨੂੰ ਕੋਈ ਪਤਾ ਨਹੀਂ ਚਲਦਾ, ਅੱਗੋਂ ਲਗਾਤਾਰ ਮੈਨੂੰ ਲਾਹਨਤਾਂ ਪੈ ਰਹੀਆਂ ਸਨ।
ਰਾਵਣ ਉਹ ਹਨ ਜੋ ਰਾਮ ਰਾਜ ਬਣਾਉਣ ਦੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਕਰਦੇ ਹਨ ਪਰੰਤੂ ਉਹਨਾਂ ਦਾ ਰਾਜ ਮੈਥੋਂ ਵੀ ਮਾੜਾ ਹੈ,ਇਥੇ ਤਾਂ ਕੋਈ ਸੁਣਵਾਈ ਨਹੀਂ, ਅੰਨ੍ਹੀ ਪੀਸੀ ਜਾਂਦੀ ਆ ਕੁੱਤੇ ਖਾਈ ਜਾਂਦੇ ਆ।
ਤੁਸੀਂ ਲੋਕ ਬੋਲਦੇ ਹੀ ਨਹੀਂ, ਗ਼ਲਤ ਨੂੰ ਗ਼ਲਤ ਹੀ ਨਹੀਂ ਕਹਿੰਦੇ। ਤੂੰ ਸੁਣ ਰਿਹਾ ਕਿ ਨਹੀਂ, ਹਾਂ ਜੀ ਸੁਣ ਰਿਹਾ, ਮੈਂ ਕਿਹਾ।
ਮੈਂ ਤਾਂ ਮਰ ਚੁੱਕਿਆ ਹਾਂ ਪੰਤੂ ਤੁਹਾਡੀ ਵੀ ਜ਼ਮੀਰ ਮਰ ਚੁੱਕੀ ਹੈ। ਸਰਾਬ ਦੀ ਬੋਤਲ ਅਤੇ ਚੰਦ ਛਿੱਲੜਾਂ ਖਾਤਿਰ ਵੇਟਾਂ ਵੇਚ ਦਿੰਦੇ ਹੋ, ਫਿਰ ਜਦੋਂ ਤੁਹਾਡੀ ਕੋਈ ਸੁਣਦਾ ਨਹੀਂ ਫਿਰ ਤੁਸੀਂ ਕਹਿੰਦੇ ਹੋ ਕਿ ਹਾਕਮ ਮਾੜੇ ਹਨ,ਪੁੱਛਣ ਵਾਲਾ ਹੋਵੇ ਚੁਣਿਆ ਵੀ ਤਾਂ ਤੁਸੀਂ ਹੀ ਹੈ,ਚੰਗੇ ਚੁਣ ਲੈਂਦੇ,ਕਈ ਵਾਰ ਘਪਲਾ ਵੀ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਵੇਟਾਂ ਵਿੱਚ ਮੈਂ ਹੂੰਗਾਰਾ ਭਰਦੇ ਕਿਹਾ।
ਜ਼ੇਕਰ ਘੁਟਾਲਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਤੁਸੀਂ ਆਵਾਜ਼ ਨਹੀਂ ਚੁੱਕਦੇ, ਆਵਾਜ਼ ਬੁਲੰਦ ਕਰੋ। ਬਿਨਾਂ ਰੋਏ ਤਾਂ ਮਾਂ ਦੁੱਧ ਵੀ ਨਹੀਂ ਦਿੰਦੀ। ਜ਼ੇਕਰ ਸਮਾਜ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਬਦਲਾਵ ਲਿਆਉਣਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹੋ ਤਾਂ ਉਹ ਘਰ ਤੋਂ ਆਪਣੇ ਆਪ ਤੋਂ ਲਿਆਉਣਾ ਹੋਵੇਗਾ।
ਗ਼ਲਤ ਨੂੰ ਗ਼ਲਤ ਅਤੇ ਸਹੀ ਨੂੰ ਸਹੀ ਕਹਿਣ ਦੀ ਜ਼ਰਅੱਤ ਰੱਖੋ।ਚੰਗੇ ਸਮਾਜ ਦੇ ਨਿਰਮਾਣ ਲਈ ਆਪਣੇ ਅੰਦਰਲੇ ਰਾਵਣ ਨੂੰ ਵੀ ਜ਼ਰੂਰ ਮਾਰੋ,ਜੇ ਸਾਡੇ ਕੋਲੋਂ ਲਾਲਚ ਵਿੱਚ ਆ ਕੇ ਗ਼ਲਤ ਦਿਸ਼ਾ ਦਿਖਾਉਂਦਾ ਹੈ।
ਮੇਰੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਯਾਦ ਰੱਖੀਂ ਅਤੇ ਹੋ ਸਕਦਾ ਤਾਂ ਹੇਰਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਜ਼ਰੂਰ ਦੱਸੀਂ, ਮੈਂ ਤੈਨੂੰ ਫੋਨ ਕੀਤਾ ਕਿਸੇ ਨੇ ਯਕੀਨ ਨਹੀਂ ਕਰਨਾ,ਯਕੀਨ ਕਰਨ ਨਾ ਕਰਨ ਕੀ ਮਤਲਬ, ਮੈਂ ਤਾਂ ਚੰਗਾ ਬਣਨ ਲਈ ਹੀ ਕਹਿੰਦਾ ਹਾਂ। ਹਾਂ ਜੀ। ਚੰਗਾ ਫ਼ਿਰ,ਤੇਰੀ ਨੀਂਦ ਖ਼ਰਾਬ ਕੀਤੀ ਉਸ ਲਈ ਖ਼ਿਮਾ ਦਾ ਜਾਚਕ ਹਾਂ ਪੰਤੂ ਜਦੋਂ ਤੁਸੀਂ ਇਸ ਵਾਰ ਦੁਸਹਿਰੇ ਤੇ ਮੇਰਾ ਪੁਤਲਾ ਬਣਾ ਕੇ ਸਾੜੋਗੇ ਤਾਂ ਆਪਣੇ ਅੰਦਰਲੇ ਰਾਵਣ ਹੀ ਜ਼ਰੂਰ ਸਾੜਨਾ,ਫਿਰ ਹੀ ਮੇਰੀ ਆਤਮਾ ਨੂੰ ਸ਼ਾਂਤੀ ਮਿਲੇਗੀ ਨਹੀਂ ਤਾਂ ਮੈਂ ਲਾਲਚੀ ਅਤੇ ਸਵਾਰਥੀ ਲੋਕਾਂ ਵਿੱਚ ਹਮੇਸ਼ਾ ਜਿਉਂਦਾ ਰਹਾਂਗਾ। ਸਤਿ ਸ੍ਰੀ ਆਕਾਲ, ਮੈਂ ਰੱਖਦਾ ਫ਼ਿਰ ਫ਼ੋਨ,ਜੇ ਮਨ ਕੀਤਾ ਤਾਂ ਫ਼ਿਰ ਕਦੇ ਗੱਲ ਕਰ ਲਵਾਂਗਾ। ਹੈਲੋ,ਹੈਲੋ, ਹੈਲੋ ਪੰਤੂ ਅੱਗੋਂ ਕੋਈ ਜ਼ਵਾਬ ਨਹੀਂ ਮਿਲਿਆ।

ਮਾਂ ਬੋਲੀ ਦਾ ਇਸ਼ਕ

ਆਓ ਇਸ਼ਕ ਮਾਂ ਬੋਲੀ ਪੰਜਾਬੀ ਦਾ ਹੱਡੀ ਰਚਾ ਲਈਏ ਸ਼ਿਕਵੇ ਆਪਣਿਆਂ ਦੇ ਛੱਡ ਵੈਰੀ ਤੋਂ ਹੋਂਦ ਬਚਾ ਲਈਏ।

ਆਓ ਰਲ ਪੰਜਾਬ, ਪੰਜਾਬੀ ਤੇ ਪੰਜਾਬੀਅਤ ਦਾ ਦਮ ਭਰੀਏ ਛੱਡ ਲੱਚਰਤਾ, ਸੱਭਿਆਚਾਰ ਦੇ ਵਸੇਵੇ ਲਈ ਕੰਮ ਕਰੀਏ।।

ਜਿਉਣਾਂ ਝੂਠ ਤੇ ਮਰਨਾ ਸੱਚ ਨੂੰ ਦਿੱਲੀ ਪੱਕੇ ਤੌਰ ਤੇ ਵਸਾਈਏ ਦੁਨੀਆਂ ਤੋਂ ਰੁਖ਼ਸਤੀ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਮਾਂ ਬੋਲੀ ਦੀ ਸੇਵਾ ਕਮਾਈਏ।

ਆਪਸੀ ਫੁੱਟ ਨੂੰ ਵੇਖ ਨਿਰਭੈ ਹੋ ਚੜ੍ਹ ਕੇ ਆਉਣਗੇ ਵੈਰੀ ਅਪਣਤ ਦੀ ਪੁੰਠ ਚਾੜ੍ਹ ਪਿੱਠ ਤੇ ਮਾਰਨਗੇ ਖੰਜਰ ਜ਼ਹਿਰੀ

ਆਪਣੇ ਰੋਸੇ,ਗਿਲੇ, ਝਗੜੇ ਤੇ ਝਮੇਲੇ ਕਰ ਦਿਓ ਅਣਡਿੱਠ ਮਾਂ ਬੋਲੀ ਤੋਂ ਕਮਾ ਜੋ ਪ੍ਰੇਮ ਕਮਾਉਂਦੇ ਦੇਗਲੇ ਪਹਿਲਾਂ ਲਓ ਉਹ ਨਜ਼ਿੱਠ।

ਹੁਣ ਚੁੱਪ ਰਹਿ ਕੇ ਸ਼ਰੀਕਾਂ ਦੀ ਬੁੱਕਲ ਬਹਿ ਕੇ ਨਹੀਂ ਜੇ ਸਰਨਾ ਇਸ਼ਕ ਮਜ਼ਾਜ਼ੀ ਤਿਆਗ ਇਸ਼ਕ ਹਕੀਕੀ ਲਈ ਕੱਚਿਆਂ ਤੇ ਪੈਣਾ ਤਰਨਾ।।

ਬੁੱਲੇ,ਵਾਰਸ,ਪੀਲੂ, ਦਮੇਦਰ ਵਾਂਗ ਮਾਂ ਬੋਲੀ ਦੇ ਬਣੇ ਰਾਖੇ ਕਲਮਾਂ ਤੁਹਾਡੀਆਂ ਦੀ ਰੌਸ਼ਨੀਆਂ ਮੂਹਰੇ ਲੱਗਣ ਸ਼ਮਾਦਾਨ ਧੁਆਂਖੇ।

ਨਿਮਾਣਾ ਸੁਰਿੰਦਰ ਹੋਂਦ ਦੀ ਲੜਾਈ ਦਾ ਨਗਾਰਾ ਵਜਾ ਰਿਹਾ ਮਾਂ ਬੋਲੀ ਦਾ ਪੁੱਤਰ ਹੋਣ ਦਾ ਸ਼ਬਦਾਂ ਰਾਹੀਂ ਫਰਜ਼ ਨਿਭਾ ਰਿਹਾ।।

ਗ਼ਜ਼ਲ

ਜੇ ਤੂੰ ਕੀਤਾ ਮੇਰੇ ਨਾਲ,
ਕਰ ਨੀਂ ਸਕਦਾ ਤੇਰੇ ਨਾਲ।

ਇਹ ਮੈਨੂੰ ਹੀ ਖਾ ਜਾਵੇ ਨਾ,
ਤਾਂ ਹੀ ਲੜਦਾਂ ਨੇਰੇ ਨਾਲ।

ਪਹਿਲਾਂ ਕੱਲੇ ਤੁਰਨਾ ਪੈਂਦਾ,
ਫਿਰ ਰਲ ਜਾਣ ਬਥੇਰੇ ਨਾਲ।

ਯਾਰਾਂ ਛੱਡੀ ਕਸਰ ਕੋਈ ਨਾ,
ਸੱਟਾਂ ਜਰੀਆਂ ਜੇਰੇ ਨਾਲ।

ਬਾਬੇ ਨੇ ਅਕਲ ਆਪਣੀ ਨਾਲ,
ਲੋਕੀਂ ਜੇੜੇ ਡੇਰੇ ਨਾਲ।

ਰੌਣਕ ਆਈ ਮਾਂ ਦੇ ਮੂੰਹ ਤੇ,
ਪੁੱਤ ਦੇ ਇੱਕੋ ਫੇਰੇ ਨਾਲ।

ਦਿਲ ਮਿਲਦਾ ਹੁੰਦਾ ਇਕ ਨਾਲ,
ਬੰਦੇ ਤੁਰਨ ਬਥੇਰੇ ਨਾਲ।

ਤੇਰੇ ਦਰ ਤੇ ਆਇਆ ‘ਮਾਨ’,
ਛੱਡ ਕੇ ਰੋਸਾ ਤੇਰੇ ਨਾਲ।

